ALİ ÇERKEZOĞLU • **1989**

ALİ ÇERKEZOĞLU 1966 yılında Antakya Affan Mahallesi'nde doğdu. Antakya Kurtuluş Lisesi ve İstanbul Tıp Fakültesi mezunu, adli tıp uzmanı. 1980'li yılların ortalarından itibaren öğrenci gençlik hareketi içerisinde aktif rol aldı. İSTFÖD (İstanbul Tıp Fakültesi Öğrenci Derneği) ile başlayan örgütlenme serüveni, 1990'ların başından itibaren kamu emekçileri sendikal hareketi içerisinde sağlık sendikaları (Tüm Sağlık-Sen ve SES) ve KESK kuruculuğu/yöneticiliği ile devam etti. 2000'li yıllarda demokratik hekim hareketi içerisinde İstanbul Tabip Odası'nda işyeri temsilciliğinden genel sekreterliğe, Türk Tabipleri Birliği'nde Yüksek Onur Kurulu üyeliğinden ikinci başkanlığa kadar her düzeyde sorumluluk aldı. Beraberinde Halkevleri GYK üyeliği ve birçok platform, inisiyatif ve girişimde kurucu rol üstlendi. Evli ve Yaren'in babası olup İstanbul'da hekimlik yapmaya devam ediyor.

İletişim Yayınları 3761 • Anı Dizisi 110
ISBN-13: 978-975-05-4057-8
© 2026 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM
1. Baskı 2026, İstanbul

EDİTÖR Tanıl Bora
KAPAK Suat Aysu
KAPAK FOTOĞRAFI Yücel Tunca
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Begüm Hazar Keleş

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44870
Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No. 6/41
Bağcılar 34218 İstanbul · Tel: 212.445 32 38

CİLT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003
Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No. 6
Bağcılar 34218 İstanbul · Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387
Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,
Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

ALİ ÇERKEZOĞLU

1989

Berlin Duvarı'nın Tuğlalarından Barikat Kurmak

iletişim

Gerçi tarih uzun uzun anlatılır /
Ama bu bakışma kalır kalsa kalsa
– MELİH CEVDET ANDAY

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM 9

"Bana bir masal anlat baba..." 9 • "Minnet eylemem..." 11 • "Nesini söyleyim..." 12 • "Zor yıllar..." 13 • "Boşuna çekilmedi bunca acılar..." 17 • "Leylim ley..." 19 • "Tamirci çırağı..." 22 • "Demiri toz ederler..." 25 • "Bu kalp seni unutur mu?.." 26 • "Yuh yuh..." 27 • "Tükenme..." 31 • "Antakya sokakları dar..." 33 • "Ben de şu dünyaya geldim geleli..." 34 • "Delik deşikti parka..." 37 • "Zahit bizi tan eyleme..." 38 • "Gelin canlar bir olalım..." 39 • "Başım belada..." 40 • "Kanatlarında kaldı bahar..." 44 • "Deniz üstü köpürür..." 44

İKİNCİ BÖLÜM 47

Duvardan barikata... 47 • "Hangi meydan hangi sokak buluşturur bizi..." 48 • "Umudu kesme yurdundan..." 50 • "Şarkı söylemek lazım..." 51 • "Gün olur..." 52 • "Dönence..." 53 • "Eksik bir şey mi var..." 55 • "Ömür biter yol bitmez..." 57 • "Bu son olsun, bu son..." 58 • "Şikâyetim var..." 59

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM 61

"El vurup yâremi incitme tabip..." 61 • "Şimdi İstanbul'da olmak vardı..." 63 • "Benim Kâbem insandır..." 64 • "Başka türlü bir şey benim istediğim..." 66 • "Namus belasına kardaş..." 68 • "Oynar mısın benimle..." 71 • "Kimler geldi kimler geçti..." 73 • "Hep sonradan sonradan..." 76 •

"Dostum dostum..." 78 • "Başkaldırıyorum..." 80 • "Kaç yıl geçti aradan..." 81 • "Mert dayanır namert kaçar..." 85 • "Durduramayacaklar halkın coşkun akan selini..." 88 • "Gafil gezme..." 93 • "Dillerim lal..." 94 • "Salkım söğüt..." 95 • "Süleymaniye'nin sokaklarında bekle..." 97 • "Siz benim neler çektiğimi nereden bileceksiniz..." 98 • "Eşkıya dünyaya hükümdar olmaz..." 100 • "Çemberimde gül oya..." 101 • "Eylülde gel..." 102 • "Geceye bir iz bırak..." 104 • "Akıp giden günlerimiz..." 105 • "Hararet nardadır..." 112 • "Beni yak her şeyi yak..." 114 • "Ele güne karşı yapayalnız..." 116 • "Yürüyoruz dalgalar gibi..." 118 • "1 Mayıs, işçinin emekçinin bayramı..." 119

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM 123

"Mapusun içinde üç ağaç incir..." 123 • "İhtarname..." 124 • "Olmasa mektubun..." 126 • "Ey özgürlük..." 129 • "Haber uçtu devlete..." 130 • "Hava nasıl oralarda..." 131 • "Adaletin bu mu dünya..." 134 • "Öyle bir yerdeyim ki..." 136 • "Şeyh Bedreddin Destanı..." 138 • "Kum gibi..." 140 • "Bir insan ömrünü neye vermeli..." 142 • "Mahsus mahal derler..." 144 • "Bir şey yapmalı..." 146 • "Kendim ettim kendim buldum..." 150 • "Uyur idik uyardılar..." 151 • "Üç günde dağılıp giden kuş sürüleri..." 153 • "Olmalı mı olmamalı mı?" 155 • "Güneş yine doğacak..." 158

BEŞİNCİ BÖLÜM 161

"Kenar mahallede bir pazar günü..." 161 • "Dönen dönsün..." 165 • "Ah yalan dünyada..." 169 • "Sözlerimi geri alamam..." 170 • "Katip arzuhalim yaz yâre böyle..." 172 • "Nefesim nefesine..." 173 • "Yollar yollar..." 174

Birinci Bölüm

Affan Dede'ye para saydım,
Sattı bana çocukluğumu.

Artık ne yaşım var, ne adım
Bilmiyorum kim olduğumu.

Hiçbir şey sorulmasın benden
Haberim yok olan bitenden.
– CAHİT SITKI TARANCI

"Bana bir masal anlat baba..."

Mavi, kırmızı, yeşil küçük lambaların süslediği, zemini toprak çay bahçelerinin tahta masalı dekorunda; hayatın film sahnesi gibi aktığı 1970'li yılların umut dolu günlerinden... Ermeni ustaların yüzlerce yıllık belleğinden süzülerek gelen eski Antakya'ya özgü mimarinin, güneyden esen rüzgârı bütün evlere eşit dağıtan serinliğinden... Beyrut'ta bile unutulmuş ezgilerin darbuka, bazen cümbüş eşliğinde Feyruz'un sesiyle yankılandığı dar sokaklardan... Ve sanki gün boyu şehrin her yanından Neşe Karaböcek'li şarkıların çaldığı plaklarla aynı hızla dönen bir dünyadan... Büyülü bir atmosferde geçirilmiş bir çocukluk ve ergenlik döneminden bahsediyorum.

1966 yılında Antakya Affan Mahallesi'nde doğmuş, altı kardeşli bir ailenin ikinci çocuğu; Ali adlı dedenin ilk erkek torunu olmanın ve bölgede "Ali" adına duyulan sempatinin etkisiyle "ayrıcalıklı" bir çocukluk... Kayıtsız şartsız sevilen, değer verilen bir ortamda gelişen özgüven... Bunu dengeleyen bir eğilimle başkalarına karşı sorumluluk ve empatinin geliştiği bir ergenlik ve büyüme hikâyesi...

En veciz halini, benden sonra doğup adı Bülent konan kardeşin, "Neden benim adımı da Ali koymadınız?" serzenişinde bulan eşitsizlik tablosu... Başta kardeşler ama devamında bütün kuzenler arasında açıkça pozitif ayrımcılığa tâbi tutulan ilk erkek torun olma durumu ve bunun iç dünyamdaki çatışması... Başka bir deyişle, hayatımın ilk dönemlerinden itibaren, ayrıcalıklara karşı mücadele etme refleksimin oluşması... Dünyadaki diğer bütün eşitsizliklere, ayrımcılığın en büyüğü olan zengin-yoksul ya da daha açıkçası işçi sınıfı-sermaye arasındaki çelişkiye, ezilen ulus mağduriyetine ve doğal olarak son dönem de ka-

Anne baba ve büyükten küçüğe kardeşler: Edibe, Ali, Jale, Bülent ve Yelda.

dın-erkek eşitsizliğine karşı çıkmakla kendini bulacak, bu refleks...

"Minnet eylemem..."

Solculuk serüveninde ilk kavşak: Allah var mı? Dönemin abilerine özenmek, tamam. Alevi olmak, katliam kaygısı taşımak, o da kabul. Ama yine de insan neden ve nasıl solcu olur?

Sosyal demokrat partilere, "Karaoğlan" efsanesiyle kapsam alanı büyümüş olan Ecevit'e sempatiden bahsetmiyorum. "Devrimci" kavramını kullanmaya da dilim varmıyor. O günlerden bugüne birtakım hayalî sınıflamalarla kimin komünist, kimin sosyalist, kimin "devrimci demokrat" olduğuna dair ağdalı analizlerini, dergi yazılarında, ya da parti içi toplantılarda tekrarlamaktan usanmayanların mücadele içinde hiçbir anlam ifade etmediğini en azından ben biliyorum.

Soru basit aslında: Neden solcu olunur? İnsanı oraya çeken ilk ruh hali nedir? Benim solculuk serüvenimde ilk kavşak "Allah var mı?" sorusuna ikna edici bir yanıt üretilemediğini fark etmekle başlar. Tanrı kavramını, evdeki duvar takviminde, alt kısmı silikleştirildiği için havada duruyor algısı uyandıran, ruhani bir görüntü verilmiş "Kâbe" fotoğrafıyla yerli yerine oturtmuştum. Böyle bir güç ve böyle bir mucizenin karşısında boynumuz kıldan inceydi.

Muhtemelen genetikten gelen bir damar sayesinde, "gerçekçi olma, gerçeklerle yüzleşme ve yüzleştirme" tavrı çocukluk yaşlarımda yerleşmiş olmalı ki bu sayede daha dokuz-on yaşlarımda bu mevzuyu aştığımı hatırlıyorum. Kâbe'nin havada asılı olan bir taş olmadığını öğrenince, bütün efsane çökmüş ve manasını kaybetmişti.